

Specialist bij
ongewenste zwangerschap
en afstammingsvragen

Voornemens afstand ter adoptie in Nederland in 2017

Inhoud

Inhoud	2
Inleiding.....	3
Aantal voornemens tot afstand in 2017 en de gemaakte keuzes.....	4
Leeftijd.....	5
Ethnische achtergrond en geloofsovertuiging	6
Stadium zwangerschap bij ontdekking en aanmelding.....	7
Betrokkenheid van de biologische vader	8
Onder de 18 jaar.....	8
Geheimhouding.....	9

Inleiding

Als een vrouw ongewenst zwanger is en niet zelf voor haar kind denkt te kunnen zorgen, kan ze overwegen om afstand te doen ter adoptie. Dit noemen we een 'voornemen tot afstand'. Na de bevalling heeft de moeder - en indien betrokken de vader - een bedenktijd van drie maanden om een besluit te nemen. De baby wordt in die periode in een tijdelijk pleeggezin geplaatst.

Als de moeder drie maanden na de bevalling besluit tot afstand ter adoptie gaat de baby naar aspirant-adoptieouders. Deze ouders kunnen als ze een jaar voor het kind gezorgd hebben de adoptie aanvragen. Pas als de adoptie is uitgesproken is de afstand ter adoptie wettig. Tot die tijd kan de moeder er nog op terugkomen. Als ze dat doet zal de Raad voor de Kinderbescherming de situatie onderzoeken en een advies schrijven aan de Rechtbank over wat te doen. De rechter beslist, waarbij het belang van het kind centraal staat.

Dit stuk biedt u inzicht in een aantal gegevens van de vrouwen¹ die in 2017 hebben overwogen of besloten hun kind af te staan ter adoptie. De gegevens zijn verzameld bij de instanties die de moeder volgens het afstandsprotocol in deze situatie begeleiden²: Stichting Fiom, de grootstedelijke Fiom-bureaus (Amsterdam en Utrecht) en Siriz. Daarnaast is informatie opgehaald bij de Raad voor de Kinderbescherming, omdat die betrokken is bij élk geval waarin een baby geboren wordt en in het gezag voorzien moet worden. De Raad leverde informatie over de situaties waarbij de moeder die afstand overwoog niet door Fiom of Siriz begeleid werd. Zo zijn in principe dus alle voornemens tot afstand uit 2017 in kaart gebracht, met uitzondering van de enkele vrouwen die geen hulp zochten bij Fiom of Siriz én die al vóór de bevalling afzagen van hun voornemen tot afstand waardoor ze niet met de Raad voor de Kinderbescherming in aanraking kwamen.

De gegevens zoals in dit stuk gepresenteerd zijn verzameld in de periode februari tot mei van 2018. Ze gaan over de moeders die zich in 2017 hebben gemeld met een voornemen tot afstand. Sommige van de afgestane kinderen zullen pas eind 2018 of zelfs in 2019 geadopteerd worden, dus tot die tijd is de afstand ter adoptie nog niet definitief. De hier gepresenteerde gegevens moeten in dat licht gezien worden.

In dit stuk is maar een deel van de grote hoeveelheid verzamelde informatie verwerkt. Mocht je naar aanleiding hiervan nog vragen hebben, of benieuwd zijn naar andere aspecten, voel je dan vrij om contact met me op te nemen.

Met dank aan collega's van Fiom Amsterdam en Utrecht, Siriz en Raad voor de Kinderbescherming.

Astrid Wermuller
Sr. Specialist Afstand ter adoptie
awermuller@fiom.nl
Tel. Fiom: 088-1264900

---

¹ Voor de leesbaarheid en omdat de biologische vader vaak niet betrokken is bij het besluit tot afstand, spreken we voornamelijk over de moeder of de vrouw.

² Zie de Fiom-brochure 'Een voornemen tot afstand ter adoptie', als download te vinden op www.fiom.nl.

Voornemensafstand ter adoptie in Nederland in 2017

Aantal voornemens tot afstand en de gemaakte keuzes

Aantal voornemens afstand ter adoptie in Nederland 2017 (N=62³)

Begeleid door	Aantal
Stichting Fiom	44
Fiom grote steden ⁴	9
Siriz	5
Raad voor de Kinderbescherming ⁵	4
Totaal	62

Gemaakte keuzes voornemens tot afstand ter adoptie in Nederland in 2017 (N=62)

De gemaakte keuzes	Afstand ter adoptie	Pleeg-plaatsing	Moeder zorgt zelf voor kind	Anders ⁶	Totaal
Aantal	19	10	31	2	62

---

³ De vrouwen die zich gemeld hebben met een voornemen tot afstand ter adoptie maar na één gesprek al op grond van de informatie besloten geen afstand ter adoptie te doen zijn niet meegenomen in deze registratie.

⁴ Dit betreft Fiom Amsterdam en Fiom Utrecht. Stichting Fiom is de landelijke Fiom-organisatie.

⁵ Dit zijn de zaken waarbij geen medewerker van Fiom of Siriz betrokken was.

⁶ Waarvan 1 vrouw nog in besluitvormingsfase is en 1 baby overleden

Leeftijd

Leeftijd van de vrouwen met een voornemen tot afstand (N=62)

Leeftijdsgroep	Aantal
Jonger dan 20 jaar	14 ⁷
20 – 25 jaar	15
25 – 30 jaar	9
30 – 35 jaar	14
35 – 40 jaar	7
40 jaar of ouder	3
Totaal	62

De gemiddelde leeftijd van de vrouwen met een voornemen tot afstand in 2017 is 26,7 jaar, de jongste is 14 jaar en de oudste 45 jaar.

Leeftijd van de vrouwen die hun kind hebben afgestaan (N=19)

Leeftijdsgroep	Aantal
Jonger dan 20 jaar	1 ⁸
20 – 25 jaar	4
25 – 30 jaar	4
30 – 35 jaar	7
35 – 40 jaar	1
40 jaar of ouder	2
Totaal	19

Gemiddelde leeftijd van de vrouwen die in 2017 besloten tot afstand ter adoptie is 29,8 jaar. De jongste is 19 jaar, de oudste 45 jaar.

---

⁷ Waarvan acht onder de 18 jaar.

⁸ 19 jaar

Etnische achtergrond en geloofsovertuiging

Etnische achtergrond van de vrouwen met voornemen tot afstand (N=62)

Land	Aantal
Nederlands	41
Duits	2
Oost-Europees	7
Afrikaans	5
Marokkaans	2
Surinaams	2
Overig	3 ⁹
Totaal	62

Etnische achtergrond van de vrouwen die kozen voor afstand ter adoptie (N=19)

Land	Aantal
Nederlands	11
Oost-Europees	4
Afrikaans	2
Marokkaans	1
Overig	1 ¹⁰
Totaal	19

Geloofsovertuiging van de vrouwen met voornemen afstand (N=62)

Geloofsrichting	Aantal
Moslim	7
Christelijk	4
Hindoe	1
Jehovagetuige	1
Onbekend of geloof speelde geen rol ¹¹	49
Totaal	62

---

⁹ Waarvan een Armeense, een Vietnamese en een Amerikaanse vrouw

¹⁰ Een Vietnamese vrouw

¹¹ Vaak staat geen geloof vermeld en wordt geloof ook niet aangevoerd bij de redenen om afstand te overwegen. Dan speelde het geloof voor zover bekend geen rol in de besluitvorming.

Geloofsovertuiging van de vrouwen die kozen voor afstand ter adoptie (N=19)

Geloofsrichting	Aantal
Moslim	3
Christelijk	1
Hindoe	1
Onbekend of geloof speelde geen rol	14
Totaal	19

Stadium zwangerschap bij ontdekking en bij aanmelding

Stadium zwangerschap toen de moeder het ontdekte

Ontdekking zwangerschap bij:	Totaal
< 20 weken	13
20 – 25 weken	9
25 – 30 weken	10
30 – 35 weken	7
35 – 40 weken	3
Vlak voor de bevalling	4
(al) bevallen(de)	3
Geplande/gewenste zwangerschap	3
Onbekend	10
Totaal	62

Stadium zwangerschap bij aanmelding hulpverlenende instantie

Aanmelding bij zwangerschap van:	Totaal
< 20 weken	4
20 – 25 weken	6
25 – 30 weken	14
30 – 35 weken	18
35 – 40 weken	6
Tijdens of na de bevalling	14
Totaal	62

Betrokkenheid van de biologische vader

De betrokkenheid van de biologische vader bij de voornemens afstand (N=60)

De biologische vader is:	Ja	Nee	Onbekend	Totaal
Op de hoogte	43	18	1	62
Betrokken bij de besluitvorming	28	33	1	62

De betrokkenheid van de biologische vader van de kinderen die zijn afgestaan ter adoptie (N=17)

De biologische vader is:	Ja	Nee	Totaal
Op de hoogte	11	8	19
Betrokken bij de besluitvorming	6	13	19

Onder de 18 jaar¹²

Gemaakte keuzes van de moeders onder de 18 jaar (N=8¹³)

De gemaakte keuzes	Pleeg-plaatsing	Moeder zorgt zelf voor kind
Aantal	2	6

---

¹² Een moeder onder de 18 jaar is te jong om te kiezen voor afstand ter adoptie. Als ze niet zelf voor haar kind kan zorgen gaat het in principe naar een pleeggezin met mogelijkheden tot contact.

¹³ Drie moeders van 17, twee van 16, twee van 15 en één van 14.

De biologische vaders van de kinderen van de moeders onder de 18 (N=8)

De biologische vader is:	Ja	Nee	Totaal
Op de hoogte	8	0	8
Betrokken bij de besluitvorming	3	5	8

Geheimhouding

Bij 16 voornemens tot afstand ter adoptie in 2017 speelde geheimhouding. De reden tot geheimhouding verschilde per situatie. Soms dreigde gevaar en mocht absoluut niet bekend worden dat de vrouw een kind had gekregen. Dit had te maken met de kans op verstoting of eerwraak, of met de kans op geweld vanuit de verwekker. Soms was het de schaamte die een vrouw ervan weerhield het bekend te maken en een enkele keer speelde de angst om onder druk gezet te worden door de omgeving als die op de hoogte zou zijn.

Gemaakte keuzes bij voornemens tot afstand met geheimhouding (N=16)

De gemaakte keuzes >	Afstand ter adoptie	Pleeg-plaatsing	Moeder zorgt zelf voor kind	Anders	Totaal
Achtergrond:					
Moslim ¹⁴	2 ¹⁵	1			3
Pools	1				1
Nederlands	4		2	1 ¹⁶	7
Vietnamees	1				1
Afrikaans			3		3
Roemeens			1		1
Totaal	8	1	6	1	16

¹⁴ Een vrouw met Marokkaanse achtergrond, een vrouw uit Kosovo, de derde onbekend welke achtergrond

¹⁵ De rode cijfers geven het aantal situaties aan waarin de geheimhouding stand hield, de zwarte geven de situaties aan waarin de geheimhouding na verloop van tijd is opgeheven doordat de vrouw toch zelf voor haar kind ging zorgen.

¹⁶ Deze vrouw was nog niet bevallen en dus haar besluit was nog niet bekend.

Bij de zes vrouwen die zelf voor hun kind gingen zorgen werd de geheimhouding opgeheven. Bij sommige van deze vrouwen leek het in de eerste periode na aanmelding gevaarlijk als de familie op de hoogte zou raken, maar bleek het in een later stadium voor de vrouw toch mogelijk hen er bij te betrekken.

Bij tien vrouwen bleef de geheimhouding in stand. Van hen kozen er acht voor afstand ter adoptie, één vrouw koos voor pleegplaatsing en één was nog niet bevallen. Redenen voor geheimhouding bij deze groep waren:

- Angst voor eerwraak of verstoting: 3
- Angst voor geweld van verwekker: 3
- Schaamte, wens tot privacy: 4